

Sundbyberg 2025-11-10

Diarienummer: Ju2025/01945

Vår referens:

Monica Klasén McGrath

Mottagare:

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ju.L5@regeringskansliet.se

Remissvar

Lagrådsremiss Sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott

Synpunkter från Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 54 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar drygt 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Sedan 2009 är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gällande i Sverige. Därigenom är Sverige som stat skyldig att förverkliga rättigheterna i konventionen.

Sammanfattning

Funktionsrätt Sverige avstyrkte i maj 2025 samtliga förslag i slutbetänkandet från Utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare (SOU 2025:11).

Förslagen i lagrådsremissen är i huvudsak desamma som det tidigare, förutom att straffbarhetsåldern nu föreslås sänkas till 13 år. De motiv som anförs är också desamma. Med hänsyn till detta hänvisar Funktionsrätt Sverige till sitt tidigare remissvar och **avstyrker** även samtliga förslag i regeringens utkast till lagrådsremiss i dess helhet.

Allmänna synpunkter

Funktionsrätt Sverige avstyrkte förslagen eftersom de riskerar att urholka grundläggande rättigheter för barn, särskilt barn med funktionsnedsättning. Förslagen strider mot både Barnkonventionen och FN:s Funktionsrättskonvention.

Många av de barn som riskerar att hamna i kriminalitet har dessutom ofta levt i utsatthet eller med andra utmaningar. Det kan handla om bristande omsorg, trauman i familjen eller om funktionsnedsättningar, exempelvis intellektuell funktionsnedsättning eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Ofta handlar det om barn med olika utmaningar som inte fångats upp i skolan, som inte fått tillgång till adekvat stöd eller skyddats mot en destruktiv hemmiljö, övergrepp eller våld. Det handlar om barn som lämnats åt sitt öde, som inte fått sina rättigheter tillgodosedda varken enligt Barnkonventionen eller Funktionsrättskonventionen, vilket i sig är ett stort misslyckande från samhällets sida.

De insatser som idag görs för att motverka rekrytering av barn och unga med funktionsnedsättning och andra utmaningar till kriminella miljöer, är långt ifrån tillräckliga. För att komma åt problematiken krävs i långt större utsträckning förebyggande åtgärder. Vi menar att en sänkt straffbarhetsålder till 13 år, tillsammans med andra repressiva åtgärder som regeringen föreslår, kommer att ha en motsatt effekt än den regeringen vill uppnå. Risken är att ännu yngre barn, många med funktionsnedsättning och andra utmaningar, hamnar i kriminalitet.

Vi förstår heller inte regeringens bevekelsegrund att gå vidare, och dessutom i en än mer repressiv riktning, med förslagen som strider mot internationell rätt, som saknar förankring i forskning och beprövad erfarenhet och som majoriteten av remissinsatser och experter inte står bakom.

Mot bakgrund av detta är det svårt att se regeringens syfte med både utredning och process, vilket väcker en oro för hur hanteringen riskerar att försvaga rättssäkerheten.

Funktionsrätt Sverige uppmanar regeringen att:

- Avstå från att genomföra förslagen i lagrådsremissen.
- Förstärka samhällets förebyggande skydd och åtgärder mot att barn rekryteras till kriminalitet.
- Säkerställa att rättssystemet är tillgängligt och rättssäkert för barn med funktionsnedsättning.
- Tillsätta en utredning vars syfte är att utreda införandet av ett krav på tillräknelighet i straffrätten.
- Utforma rättspolitik utifrån åtagandena i Funktionsrättskonventionen och Barnkonventionen.

Med vänlig hälsning

Funktionsrätt Sverige



Nicklas Mårtensson
Ordförande